

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหาที่ทำการศึกษา

การที่จะบรรลุเป้าหมายในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาวนั้นจำเป็นอย่างไรที่จะต้องอาศัยเงินทุนเป็นจำนวนมาก เงินทุนถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งในด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การคมนาคมขนส่ง การพลังงาน การศึกษา และการอนามัย เป็นต้น แหล่งเงินทุนที่สำคัญของประเทศมาจากเงินออมภายในประเทศ (Domestic Saving) และเงินออมจากต่างประเทศ (Foreign Saving) ประเทศที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการพัฒนาเศรษฐกิจล้วนแต่เป็นประเทศที่มีเงินออมในประเทศอยู่ในระดับสูงเพียงพอสำหรับการลงทุนในประเทศ ดังเช่น ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NIEs) โดยเฉพาะประเทศสิงคโปร์ ล้วนส่วนการออมในประเทศเมื่อถึงต้นอยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 38.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเมื่อต้นในปี 2523 และขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 48.5 ในปี 2538 ซึ่งสามารถสนองความต้องการในการลงทุนของประเทศได้เป็นอย่างดี จึงเป็นผลทำให้ดุลการออม - การลงทุนเกินดุลร้อยละ 21.7 ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย รายได้ของประชากรอยู่ในระดับต่ำอันเป็นผลจากความด้อยประสิทธิภาพในการผลิต จึงส่งผลต่อความสามารถในการออมของประชากรในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประเทศในเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ประสบปัญหาการขาดแคลนเงินทุนภายในประเทศ (ตารางที่ 1.1) อันจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การสนับสนุนการลงทุน และการผลิตให้ขยายตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ การออมจากต่างประเทศหรืออีกนัยหนึ่งเงินทุนจากต่างประเทศจึงกลายเป็นความหวังในการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่

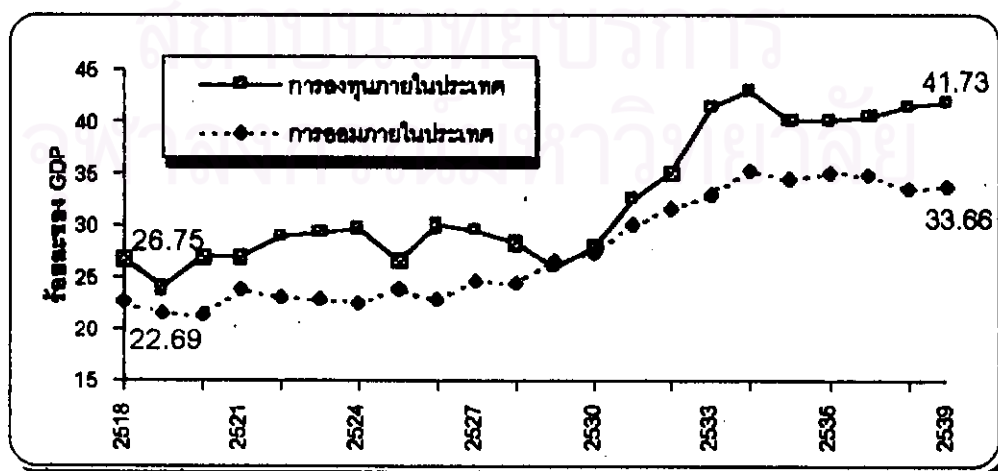
ในช่วงแรกของการพัฒนาประเทศ การพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศทั้งในรูปของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ เงินกู้ยืม เงินลงทุนในหลักทรัพย์ และเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศจะเป็นสิ่งที่ประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ แทบทุกประเทศไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ ถือได้ว่าเงินทุนต่างประเทศเข้ามามีความสำคัญต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ และมีบทบาทสำคัญในการชดเชยช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนภายในประเทศ การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ

นอกจากจะมีผลทำให้ปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในประเทศ ทั้งปัจจัยแรงงานและปัจจัยทุนได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์มากขึ้นแล้ว ยังเป็นแหล่งรายได้และสร้างงานให้แก่ประชาชนในประเทศ อีกทั้งยังมีบทบาทต่อการปรับปรุงคุณภาพผลผลิตหรือทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ และรัฐบาลยังสามารถจัดเก็บภาษีจากกำไรในการดำเนินธุรกิจในประเทศ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเงินทุนจากต่างประเทศจะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่ขาดแคลนเงินออมภายในประเทศ แต่เป็นที่ตระหนักดีว่าผลจากการไหลเข้าของเงินทุนจากต่างประเทศจะเป็นผลดีในระยะสั้น ที่ทำให้ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุลมากขึ้นหรือขาดดุลน้อยลง แต่เมื่อพิจารณาในระยะยาว ประเทศมีภาระที่จะต้องรับความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของการไหลเข้าของเงินทุนดังกล่าว หากเงินทุนไหลเข้าเป็นเงินทุนระยะสั้น ประเทศก็จะรับความเสี่ยงจากการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างรวดเร็วไปยังแหล่งที่มีผลตอบแทนสูงกว่าภายนอกประเทศ และหากเงินทุนไหลเข้าเป็นเงินทุนระยะยาว รายได้ที่เกิดจากการลงทุนมักจะต้องรั่วไหลออกนอกประเทศกลายเป็นรายได้ของชาวต่างประเทศ โดยการจ่ายดอกเบี้ยและเงินปันผลให้แก่ผู้ลงทุนต่างประเทศในกิจการร่วมทุน หรืออาจมีการระดมตัวของการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ ประกอบกับทุนที่อยู่ภายในประเทศบางส่วนก็เริ่มย้ายฐานไปยังแหล่งอื่นที่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ตลอดจนความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน เหล่านี้อาจทำให้ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุลน้อยลงหรือขาดดุลมากขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ความช่วยเหลือจากต่างประเทศในรูปเงินให้กู้ยืมและเงินให้เปล่าจากประเทศใดประเทศหนึ่งในปริมาณที่มากเกินไป ย่อมจะเป็นช่องทางให้ประเทศนั้นเข้าครอบงำได้ง่ายและนำมาซึ่งภาระผูกพันที่จะต้องชำระคืนหนี้สินเป็นจำนวนมากในอนาคตจนไม่สามารถกระตุ้มการออมภายในประเทศได้ ด้วยเหตุนี้ การพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่องจึงไม่สามารถเป็นเครื่องยืนยันได้ถึงเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศในระยะยาว เนื่องจากจะก่อให้เกิดปัญหาการขาดดุลการชำระเงินรวมถึงการเพิ่มทุนของภาระหนี้ต่างประเทศ ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา จึงต้องเป็นประเทศที่สามารถลดการพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศได้เป็นลำดับ ดังนั้น การมีเงินทุนของตนเองอย่างเพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการใช้ทุนของกระบวนการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จึงเปรียบเสมือนกุญแจที่จะไขไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างแท้จริง

ประเทศไทยก็อยู่ในสภาพเดียวกับประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายที่ต้องพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศ และมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในปัจจุบัน ผลจากความสำเร็จในการพัฒนาอุตสาหกรรมจนสามารถผลิตเพื่อส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้และการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย ส่งผลต่อความต้องการในการบริโภค การผลิต รวมทั้งการลงทุนของประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ใ้ว่าจะ

เป็นการลงทุนจากภาคเอกชน ภาครัฐบาล และการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ มูลค่าการลงทุนรวมภายในประเทศเบื้องต้นในปี 2518 ประมาณ 81,134 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็น 508,354 ล้านบาท และ 1,919,014 ล้านบาทในปี 2531 และปี 2539 หรือคิดเป็นร้อยละ 26.75 , 32.59 และ 41.73 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศตามลำดับ โดยเฉพาะการลงทุนในภาคเอกชนมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมากจากที่เคยมีสัดส่วนร้อยละ 17.70 ในปี 2518 ขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25.63 และ 30.83 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในปี 2531 และปี 2539 อีกทั้งการลงทุนในโครงการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานขนาดใหญ่ของภาครัฐบาลก็ขยายตัวเพิ่มขึ้น ในขณะที่เงินออมภายในประเทศอยู่ในระดับที่ไม่สามารถสนองความต้องการในการลงทุนของประเทศได้ โดยมูลค่าการออมรวมภายในประเทศเบื้องต้นขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่าจาก 68,818 ล้านบาทในปี 2518 เป็น 468,116 และ 1,547,931 ล้านบาทในปี 2531 และปี 2539 หรือคิดเป็นร้อยละ 22.69 , 30.01 และ 33.66 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศตามลำดับ จากรูปที่ 1.1 แสดงสัดส่วนการลงทุนและการออมในประเทศเทียบกับผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการออมต่ำกว่าการลงทุนมาโดยตลอด ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนภายในประเทศ (Saving - Investment Gap) มีค่าเป็นลบซึ่งแสดงถึงการลงทุนและการใช้จ่ายที่เกินตัวของระบบเศรษฐกิจ ยิ่งระดับการลงทุนของประเทศขยายตัวมากขึ้น การนำเข้าสินค้าวัตถุดิบ กึ่งวัตถุดิบ และสินค้าทุนจากต่างประเทศก็ยิ่งขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น อันเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดจาก 12,316 ล้านบาทในปี 2518 เป็น 371,083 ล้านบาทในปี 2539 หรือคิดเป็นร้อยละ -4.06 และ -8.07 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศตามลำดับ (ตารางที่ 1.2 และ 1.3)

รูปที่ 1.1 : สัดส่วนการลงทุนและการออมภายในประเทศเทียบกับผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น

ที่มา : ตารางที่ 1.3

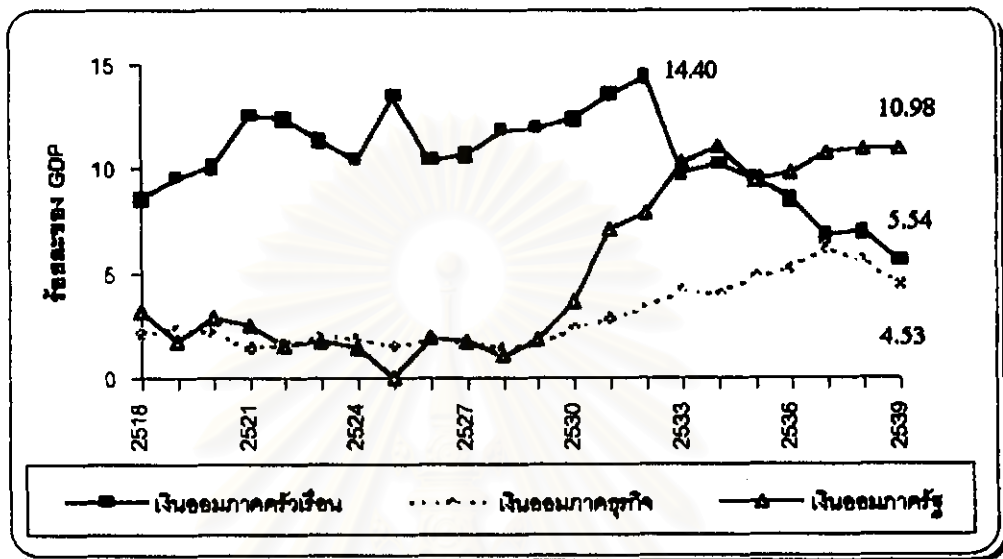
ด้วยเหตุนี้ การพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการหล่อเลี้ยงการเติบโตของระบบเศรษฐกิจไทยมาโดยตลอด โดยเฉพาะภายหลังจากที่ไทยเปิดเสรีทางการเงินทำให้ธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศเป็นไปอย่างเสรีมากขึ้น สังเกตเห็นได้จากแนวโน้มเงินทุนต่างประเทศของไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้ภาระหนี้ต่างประเทศ (External Debt) เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะหนี้ระยะสั้น และทำให้เกิดการขยายตัวของสินเชื่อในกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เช่น การเก็งกำไรที่ดิน อสังหาริมทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์ รวมถึงสินเชื่อเพื่อการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย อันเป็นแรงกดดันต่อภาวะเงินเฟ้อและการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดในที่สุด จนส่งผลต่อความเชื่อมั่นในเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ และทำให้สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ Moody's Investors Service ปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือสำหรับการกู้ยืมเงินหรือการระดมเงินฝากระยะสั้นของไทยและธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่เป็นครั้งแรกในรอบ 7 ปี จาก Prime -1 (มีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นดีเยี่ยม) เป็น Prime -2 (มีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นดีมาก) เมื่อเดือนกันยายน 2539 ที่ผ่านมา¹ และยังปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือเป็นระยะมาโดยตลอด จนในที่สุดเมื่อพื้นฐานทางเศรษฐกิจของไทยอ่อนแอ จึงเป็นเป้าหมายในการโจมตีของนักเก็งกำไรจากต่างประเทศ และทำให้ไทยต้องเปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยนมาใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว (Managed Float) เมื่อ 2 กรกฎาคม 2540 และเข้าสู่โปรแกรมกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ในที่สุด ดังนั้นการระดมเงินออมภายในประเทศจึงเป็นความหวังทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาของระบบเศรษฐกิจไทย

จากการพิจารณาถึงแหล่งเงินทุนภายในประเทศของไทย มาจากการออมของภาคเอกชน อันประกอบด้วยภาคครัวเรือนและธุรกิจ และภาครัฐบาลโดยนับรวมถึงภาครัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้จากรูปที่ 1.2 ภาคเอกชนนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการระดมเงินออมของประเทศมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคครัวเรือน ถึงแม้ว่าเงินออมภาคครัวเรือนจะมีแนวโน้มลดลงเป็นลำดับตั้งแต่ปี 2532 เป็นต้นมา จากสัดส่วนร้อยละ 14.40 เหลือเพียงร้อยละ 5.54 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเมื่อต้นในปี 2539 ซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าการขยายตัวของเงินออมภาครัฐ (ตารางที่ 1.3) แต่เนื่องจากเงินออมในภาคเอกชนเป็นแหล่งที่ทำให้เกิดการขยายตัวของการลงทุน ในขณะที่เงินออมภาครัฐจะไม่สามารถนำออกมาใช้ได้ทันทีและจะเก็บเป็นเงินคงคลังที่ไม่ได้กลับเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ ดังนั้นภาครัฐจึงได้วางนโยบายในการระดมเงินออมภาคครัวเรือนให้เพิ่มขึ้นเป็นอย่างน้อยร้อยละ 10 ของผลผลิตรวมในประเทศในปีสุดท้ายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 เป็นเป้าหมายหนึ่งในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อลดช่องว่าง

¹ธนาคารอาคารสงเคราะห์, รายงานสถานการณ์ที่อยู่อาศัยปี 2539 และแนวโน้มปี 2540.

การออมและการลงทุน หรือการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ให้อยู่ในระดับร้อยละ 3.4 ของผลิตภัณฑ์
ในประเทศเบื้องต้นในปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8²

รูปที่ 1.2 : แหล่งของเงินทุนภายในประเทศ (% ต่อ GDP)

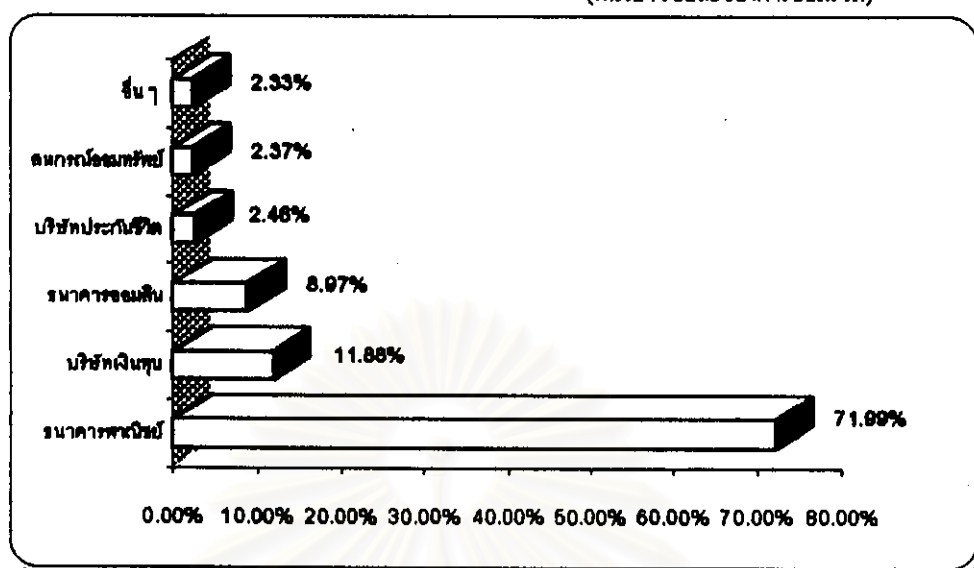
ที่มา : ตารางที่ 1.3

สถาบันการเงินถือได้ว่าเป็นตัวจักรสำคัญในการระดมเงินออมภาคครัวเรือนจากผู้ที่มีเงิน
ออมหรือเรียกว่าภาคเศรษฐกิจหน่วยเกิน (Surplus Unit) และกระจายเป็นสินเชื่อไปยังผู้ที่ต้องการ
ใช้เงินทุนหรือภาคเศรษฐกิจหน่วยขาด (Deficit Unit) เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในกิจการทาง
เศรษฐกิจของประเทศ การออมผ่านสถาบันการเงินจึงเป็นการออมที่เป็นประโยชน์มากกว่าการ
ออมนอกระบบหรือการออมในรูปทรัพย์สิน อาทิเช่น ทองคำ อัญมณี และที่ดิน เป็นต้น ทั้งนี้ เนื่อง
จากรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภคเมื่อนำไปลงทุนในระบบเศรษฐกิจโดยผ่านสถาบันการเงิน
จะทำให้ผลผลิตของประเทศเพิ่มขึ้น การจ้างงานเพิ่มขึ้น และส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้และ
ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การระดมเงินออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินไทยที่ผ่านมา
มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นมาโดยตลอดจากมูลค่า 88,870.8 ล้านบาทในปี 2518 เป็น 3,947,327.2 ล้าน
บาทในปี 2539 (ตารางที่ 1.4) โดยเฉพาะอย่างยิ่งธนาคารพาณิชย์ถือเป็นสถาบันการเงินที่มีความ
สำคัญสูงสุดในการระดมเงินออม จากรูปที่ 1.3 สัดส่วนการออมของครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์
เฉลี่ยในช่วงปี 2518 - 2539 คิดเป็นร้อยละ 71.99 ของการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงิน
ทั้งระบบ เมื่อเทียบกับบริษัทเงินทุน ธนาคารออมสิน บริษัทประกันชีวิต และสหกรณ์ออมทรัพย์ซึ่ง
มีสัดส่วนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 11.88 , 8.97 , 2.46 และ 2.37 ตามลำดับ

²เป้าหมายดังกล่าวนี้เป็นเป้าหมายเดิมก่อนที่จะเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540

รูปที่ 1.3 : สัดส่วนการออมภาคครัวเรือนในแต่ละสถาบันการเงินในช่วงปี 2518 - 2539

(หน่วย : ร้อยละของการออมรวม)

ที่มา : ตารางที่ 1.5

การศึกษานี้จึงพิจารณาการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และธนาคารออมสินซึ่งมีสัดส่วนการออมรวมเฉลี่ยร้อยละ 92.92 ในช่วงปี 2518 - 2539 ให้เป็นตัวแทนปริมาณการออมภาคครัวเรือนของสถาบันการเงินทั้งระบบ จากการศึกษาวิเคราะห์ปริมาณเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ มูลค่าตัวสัญญาใช้เงินมีกำหนดระยะเวลาของบริษัทเงินทุน และปริมาณเงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากประจำ และสลากออมสินของธนาคารออมสิน ปรากฏว่ามีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกันกับการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้วยเหตุนี้จึงกำหนดให้ปริมาณเงินฝากในสถาบันทั้งสามแห่งเป็นตัวแปรแทนการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงิน (ตารางที่ 3.2)

อย่างไรก็ตาม การขาดแคลนเงินออมไม่เพียงแต่จะเป็นปัญหาสำคัญของระบบเศรษฐกิจไทย แต่ยังคงเป็นปัญหาที่ประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ให้ความสนใจมากขึ้น ยุทธศาสตร์ในการพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศก็ไม่อาจจะดำเนินต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งเป็นเพราะตระหนักดีว่าการพัฒนาประเทศจะต้องผูกพันอยู่กับต่างประเทศผู้เป็นเจ้าของทุน ตลอดจนการแข่งขันแย่งชิงเงินทุนจากประเทศต่าง ๆ ที่รุนแรงมากขึ้น การเร่งระดมเงินออมภายในประเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะการออมของครัวเรือนผ่านสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นหน่วยเศรษฐกิจที่มีความสำคัญยิ่งในฐานะที่เป็นทั้งผู้บริโภคผลิตภัณฑ์จากหน่วยธุรกิจ เป็นแหล่งเงินออมที่สำคัญ และยังเป็นแรงงานในการผลิตของระบบเศรษฐกิจอีกด้วย ผลที่ได้รับจากการศึกษานี้จึงสามารถใช้เป็นแนวทางในการกระตุ้นเงินออมเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้ในอีกทางหนึ่ง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์หาตัวแปรหรือปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินที่สำคัญ อีกทั้งทำการพยากรณ์แนวโน้มการออมในแต่ละสถาบันเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายที่เหมาะสม โดยมีรายละเอียดในการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาพฤติกรรมการออมภาคครัวเรือน ทั้งการเปลี่ยนแปลงปริมาณการออมรวมผ่านสถาบันการเงินและปริมาณการออมในแต่ละสถาบันการเงินที่ทำการศึกษาในช่วงปี 2518 - 2539
2. วิเคราะห์ผลกระทบของปัจจัยด้านเศรษฐกิจต่อปริมาณการออมรวมผ่านสถาบันการเงิน และการออมในแต่ละสถาบันการเงินที่ทำการศึกษาของครัวเรือนในประเทศ
3. พยากรณ์แนวโน้มการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินที่ทำการศึกษาในช่วงปี 2540 - 2542 ภายใต้การวิเคราะห์ในเชิงสมมติ

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษานผลกระทบของปัจจัยทางเศรษฐกิจต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาจึงได้จำกัดกรอบในการวิจัยไว้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ทำการศึกษา ศึกษาเฉพาะบทบาทของปัจจัยทางเศรษฐกิจต่อการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินที่ทำการศึกษา
2. สถาบันการเงินที่ทำการศึกษา เนื่องจากครัวเรือนสามารถออมทรัพย์ได้ในหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นสินทรัพย์ถาวร เช่น ที่อยู่อาศัย หรือการออมในรูปแบบทรัพย์สินและโลหะมีค่า เช่น อัญมณีและทองคำ เป็นต้น การศึกษานี้จึงวิเคราะห์การออมในระบบในรูปแบบสินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นเงินฝากผ่านสถาบันการเงินรวม 3 แห่ง คือ การออมผ่านธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และธนาคารออมสิน ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวแทนการออมผ่านสถาบันการเงินทั้งระบบ เนื่องจากสถาบันการเงินทั้งสามแห่งมีระดับการออมของครัวเรือนสูงกว่าสถาบันการเงินอื่นเฉลี่ยแล้วคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 92.92 ของปริมาณการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินทั้งระบบในช่วงปี 2518 - 2539 (ตารางที่ 1.5)
3. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เป็นข้อมูลอนุกรมเวลา (Time - Series Data) โดยครอบคลุมระยะเวลา 22 ปี ตั้งแต่ปี 2518 - 2539 (1975 - 1996)

1.4 วิธีดำเนินการศึกษา

เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษา การศึกษานี้จึงจำแนกขั้นตอนในการศึกษาออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : ศึกษาการเปลี่ยนแปลงปริมาณการออมผ่านสถาบันการเงินที่ทำการศึกษาคือ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และธนาคารออมสิน รวมถึงปริมาณการออมผ่านสถาบันการเงินทั้งสามประเภท ในช่วงปี 2518 - 2539 โดยอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยวิธีการพรรณนา (Descriptive Method)

ขั้นตอนที่ 2 : วิเคราะห์ผลกระทบของปัจจัยทางเศรษฐกิจต่อปริมาณการออมภาคครัวเรือนผ่านธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และธนาคารออมสิน รวมถึงปริมาณการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินทั้งสามประเภท ด้วยวิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ในช่วงปี 2518 - 2539

ขั้นตอนที่ 3 : พยากรณ์แนวโน้มการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินภายใต้การวิเคราะห์ในเชิงสมมติในช่วงปี 2540 - 2542

ขั้นตอนที่ 4 : สรุปและเสนอแนะแนวทางในการกระตุ้นการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินไทย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการออมของครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินแต่ละประเภทที่ทำการศึกษาและระดับการออมรวม ตลอดจนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเพื่อสามารถใช้เป็นแนวทางในการกระตุ้นให้ประชาชนออมทรัพย์กับสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น

2. ทำให้ทราบถึงแนวโน้มระดับการออมรวมและการออมในแต่ละสถาบัน ภายใต้การวิเคราะห์ในเชิงสมมติ

3. เป็นแนวทางให้สถาบันการเงินต่างๆ กำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับเป้าหมายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม อันจะเป็นการพัฒนาตลาดการเงินให้มีประสิทธิภาพในการระดมเงินออมมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 1.1 : ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นต่อบุคคล การออมในประเทศเบื้องต้น และช่องว่างการออม - การลงทุนของประเทศต่าง ๆ

(หน่วย : 1000 ของ GDP)

ประเทศ	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ เบื้องต้นต่อบุคคล (USD)	การออมในประเทศ เบื้องต้น			ช่องว่างการออม และการลงทุน						
		2537	2523	2537	2538	2523	2537	2538	2523	2537	2538
กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว											
สวีเดน	37,930	24.0	27.0	-	27.0	22.0	-	-4.0	5.0	-	
เยอรมัน	25,580	-	22.0	-	-	22.0	-	-	0.0	-	
ฝรั่งเศส	23,420	23.0	20.0	-	24.0	18.0	-	-1.0	2.0	-	
ญี่ปุ่น	34,630	31.0	32.0	-	32.0	30.0	-	-1.0	2.0	-	
กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่											
ฮ่องกง	21,650	34.0	33.0	34.6	35.0	31.0	33.1	-1.0	2.0	1.4	
สิงคโปร์	23,360	38.0	51.0	48.5	46.0	32.0	33.9	-9.0	19.0	21.7	
เกาหลีใต้	8,220	25.0	39.0	35.4	32.0	38.0	36.6	-7.0	-1.0	0.4	
ไต้หวัน	11,930	-	-	27.0	-	-	24.5	-	-	1.9	
กลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้											
อินโดนีเซีย	880	37.0	30.0	36.0	24.0	29.0	38.3	13.0	1.0	-2.3	
มาเลเซีย	3,520	33.0	37.0	37.2	30.0	39.0	40.6	3.0	-2.0	-3.4	
พม่า	-	18.0	11.0	12.2	21.0	12.0	13.0	-4.0	-1.0	-0.8	
ฟิลิปปินส์	960	24.0	18.0	14.7	29.0	24.0	22.3	-5.0	-6.0	-7.6	
ไทย	2,210	23.0	35.0	33.4	29.0	40.0	41.4	-8.0	-5.0	-8.0	
เวียดนาม	190	-	13.0	19.1	-	24.0	27.6	-	-11.0	-8.5	
กัมพูชา	240	-	-	8.3	-	-	21.5	-	-	-13.2	
ลาว	320	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
กลุ่มประเทศเอเชียใต้											
บังกลาเทศ	230	2.0	8.0	6.8	15.0	14.0	14.8	-13.0	-6.0	-8.0	
ภูฏาน	400	-	-	38.0	-	-	54.5	-	-	-18.5	
จีนดิ้อ	310	17.0	21.0	22.5	21.0	23.0	24.0	-4.0	-2.0	-1.5	
เนปาล	200	11.0	12.0	10.3	18.0	21.0	20.2	-7.0	-8.0	-9.9	
ปากีสถาน	440	7.0	17.0	15.8	18.0	20.0	19.1	-12.0	-3.0	-3.3	
ศรีลังกา	640	11.0	15.0	15.9	34.0	27.0	25.7	-23.0	-12.0	-9.8	

ที่มา : ปี 2523 และปี 2537 จาก World Development Report 1998 และปี 2538 จาก Asian Development Bank 1996

ข้อมูลการออมและการลงทุนเบื้องต้นของไทยในปี 2538 จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 1.2 : ส่วนประกอบของการออมเบื้องต้น (Gross National Saving : GNS) และการลงทุนภายในประเทศเบื้องต้น (Gross Domestic Investment : GDI)

	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528
	(หน่วย : ล้านบาท)										
การลงทุนภายในประเทศเบื้องต้น (GDI)	81,134	83,109	108,480	128,950	180,287	193,060	225,638	223,155	278,069	291,215	298,404
- ภาคเอกชน	53,676	55,848	74,870	79,928	101,267	125,376	144,835	160,326	188,493	200,523	195,080
- ภาครัฐ	15,704	23,519	29,752	36,622	43,089	58,611	67,986	66,402	73,645	82,076	91,919
- ส่วนการเปลี่ยนแปลงในสินค้าคงเหลือ	11,754	3,742	3,858	10,300	15,931	9,073	12,817	-3,573	13,931	8,616	11,405
การออมเบื้องต้น (GNS)	88,818	74,430	88,389	111,806	128,307	150,953	170,722	201,147	210,051	242,548	257,872
การออมสุทธิ (Net National Saving)	42,156	47,297	61,454	77,378	86,420	100,144	105,136	125,675	130,354	139,977	151,539
- ภาคเอกชน	32,498	41,324	49,693	65,568	77,766	88,712	93,959	126,328	112,895	122,691	140,404
ภาคครัวเรือน	26,094	32,859	40,925	58,598	68,864	75,256	79,235	113,011	96,102	105,974	124,809
ภาคธุรกิจ	6,404	8,465	8,768	6,970	8,902	13,456	14,724	13,317	16,793	16,717	15,595
- ภาครัฐ	9,658	5,973	11,761	11,810	8,654	11,432	11,177	-653	17,459	17,286	11,135
ภาครัฐบาล	7,957	4,502	9,500	9,062	6,170	10,531	9,174	-3,384	10,066	5,703	-3,320
ภาครัฐวิสาหกิจ	1,701	1,471	2,261	2,748	2,484	901	2,003	2,731	7,393	11,583	14,455
Depreciation Allowance	26,662	27,133	24,935	34,428	41,887	46,659	54,584	63,140	72,442	82,543	92,958
Statistical Discrepancy	0	0	0	0	0	4,150	11,002	12,332	7,255	20,026	13,375
ช่องว่างการออม - การลงทุน	-12,318	-8,679	-22,091	-15,144	-31,980	-42,107	-54,916	-22,008	-88,018	-48,669	-40,532
ผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น (GDP)	303,319	348,516	403,529	489,951	558,239	682,482	760,356	841,589	920,989	988,070	1,058,498

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1.2 (ต่อ) : ส่วนประกอบของการออมเบื้องต้น (Gross National Saving : GNS) และการลงทุนภายในประเทศเบื้องต้น (Gross Domestic Investment : GDI)

	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539
	(หน่วย : ล้านบาท)										
การลงทุนภายในประเทศเบื้องต้น (GDI)	293,236	362,347	508,354	651,175	902,978	1,073,877	1,131,345	1,269,289	1,469,433	1,740,915	1,919,014
- ภาคเอกชน	208,614	281,787	399,821	549,187	747,743	862,598	881,454	1,003,143	1,134,623	1,348,217	1,417,845
- ภาครัฐ	83,579	77,482	78,713	93,689	134,021	180,954	229,829	249,769	316,574	373,067	470,706
- ส่วนการเปลี่ยนแปลงในสินค้าคงเหลือ	1,043	3,078	29,820	8,299	21,214	30,325	20,062	16,357	18,236	19,631	30,463
การออมเบื้องต้น (GNS)	300,121	355,482	488,116	588,941	716,681	881,527	973,814	1,110,052	1,267,447	1,404,822	1,547,931
การออมสุทธิ (Net National Saving)	172,879	240,973	366,101	475,883	530,118	634,535	677,261	753,336	867,679	995,583	967,835
- ภาคเอกชน	152,709	193,039	255,400	329,305	305,525	357,459	409,427	440,890	474,816	534,495	462,913
ภาคครัวเรือน	134,729	161,224	211,138	267,435	213,168	255,434	270,924	271,554	246,543	296,110	254,777
ภาคธุรกิจ	17,980	31,815	44,262	61,870	92,357	102,025	138,503	169,336	228,273	238,385	208,136
- ภาครัฐ	20,170	47,934	110,701	146,578	224,593	277,076	267,834	312,446	392,853	461,088	504,922
ภาครัฐบาล	4,750	29,404	85,373	112,848	182,678	234,145	222,290	260,403	333,281	390,978	433,999
ภาครัฐวิสาหกิจ	15,420	18,530	25,328	33,730	41,915	42,931	45,544	52,043	59,582	70,110	70,923
Depreciation Allowance	104,016	116,507	133,421	157,125	190,965	234,558	282,696	335,625	396,072	469,677	556,659
Statistical Discrepancy	23,226	-1,998	-31,406	-46,067	-4,402	12,434	13,857	21,091	3,696	-60,438	23,437
ช่องว่างการออม - การลงทุน	6,885	-6,865	-40,238	-64,234	-188,297	-192,350	-157,531	-159,217	-201,988	-336,093	-371,083
ผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น (GDP)	1,133,397	1,299,913	1,559,804	1,856,992	2,183,545	2,508,835	2,834,877	3,179,451	3,634,848	4,202,835	4,598,288

หมายเหตุ : การออมเบื้องต้นมาจากผลรวมของ Net National Saving , Depreciation Allowance และ Statistical Discrepancy

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

ตารางที่ 1.3 : ดัชนีการออมเบื้องต้น การลงทุนภายในประเทศเบื้องต้น และช่องว่างการออม - การลงทุนเทียบกับผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น (GDP)
(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	การออมภายในประเทศ	การลงทุนภายในประเทศ	ช่องว่างการออมและการลงทุน	สัดส่วนเงินออมภาคครัวเรือนต่อ GDP	สัดส่วนเงินออมภาคธุรกิจต่อ GDP	สัดส่วนเงินออมภาครัฐต่อ GDP	สัดส่วนการลงทุนภาคเอกชนต่อ GDP	สัดส่วนการลงทุนภาครัฐต่อ GDP
2518	22.69	28.75	-4.06	8.60	2.11	3.18	17.70	5.18
2519	21.48	23.98	-2.50	9.48	2.44	1.72	16.12	6.79
2520	21.41	28.88	-5.47	10.14	2.17	2.91	18.55	7.37
2521	23.79	27.01	-3.22	12.47	1.48	2.51	17.01	7.79
2522	23.07	28.82	-6.75	12.38	1.60	1.56	18.21	7.76
2523	22.79	29.14	-6.36	11.36	2.03	1.73	18.92	8.85
2524	22.45	29.67	-7.22	10.42	1.94	1.47	19.05	8.94
2525	23.90	26.52	-2.61	13.43	1.58	-0.08	19.05	7.89
2526	22.81	29.97	-7.17	10.43	1.82	1.90	20.47	8.00
2527	24.55	29.47	-4.93	10.72	1.69	1.75	20.29	8.31
2528	24.41	28.24	-3.84	11.81	1.48	1.05	18.46	8.70
2529	26.48	25.87	0.61	11.89	1.59	1.78	18.41	7.37
2530	27.35	27.87	-0.53	12.40	2.45	3.69	21.68	5.96
2531	30.01	32.59	-2.58	13.54	2.84	7.10	25.63	5.05
2532	31.61	35.07	-3.46	14.40	3.33	7.89	29.57	5.04
2533	32.82	41.35	-8.53	9.76	4.23	10.29	34.24	6.14
2534	35.17	42.84	-7.67	10.19	4.07	11.05	34.41	7.23
2535	34.36	39.91	-5.56	9.56	4.89	9.46	31.09	8.11
2536	34.91	39.92	-6.01	8.54	5.33	9.83	31.55	7.86
2537	34.87	40.43	-5.56	6.78	6.28	10.81	31.21	8.71
2538	33.43	41.42	-8.00	7.04	5.67	10.97	32.08	8.88
2539	33.66	41.73	-8.07	5.54	4.53	10.98	30.83	10.24

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

ตารางที่ 1.4 : การรวมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงิน (หน่วย : ล้านบาท)

สถาบัน	2618	2619	2520	2521	2622	2523	2624	2525	2526	2627	2528
1. ธนาคารพาณิชย์	65,910.2	80,826.3	99,559.0	115,528.2	128,519.8	163,761.1	198,298.4	253,339.4	328,064.2	394,484.8	452,929.6
2. บริษัทเงินทุน	7,306.3	9,865.4	14,030.9	22,332.0	23,032.0	29,309.0	38,824.8	49,814.2	54,050.7	48,551.9	62,140.9
3. บริษัทประกันชีวิต	1,896.4	2,347.7	2,847.1	3,506.7	4,282.4	5,403.9	6,924.8	8,793.3	11,109.1	13,352.4	15,933.5
4. สหกรณ์การเกษตร	326.3	406.9	529.9	681.9	798.2	940.3	1,065.8	1,265.8	1,425.9	1,648.2	1,977.6
5. สหกรณ์ออมทรัพย์	1,360.6	1,408.6	1,728.1	2,198.3	2,829.9	3,696.9	4,714.9	6,097.8	7,902.1	9,827.1	12,329.6
6. บริษัทเครดิตฟองซิซ	504.0	468.2	597.4	1,014.1	1,348.3	1,981.6	2,808.0	3,621.3	3,098.3	2,319.3	2,105.4
7. ธนาคารออมสิน	10,834.9	12,948.5	16,543.1	16,966.7	20,839.6	24,132.4	26,833.2	31,854.0	39,040.0	45,856.6	56,143.0
8. ธนาคารอาคารสงเคราะห์	160.7	361.5	449.7	554.3	735.9	1,558.3	1,555.2	1,634.8	1,725.1	5,178.1	7,090.9
9. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	571.4	596.2	606.9	812.9	1,105.1	1,271.3	1,262.4	1,543.5	1,797.3	1,984.4	2,591.7
รวม	88,870.8	109,229.3	135,892.1	163,593.1	183,491.2	232,052.8	282,287.5	357,954.1	448,210.7	523,202.8	613,242.2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1.4 (ต่อ) : การออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงิน (หน่วย : ล้านบาท)

สถาบัน	2529	2630	2631	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539
1. ธนาคารพาณิชย์	505,218.9	588,728.6	704,588.0	887,648.5	1,148,777.6	1,332,145.7	1,552,151.0	1,787,051.3	1,995,133.6	2,372,232.4	2,642,854.1
2. บริษัทเงินทุน	64,160.9	64,830.0	86,143.4	124,639.5	154,559.8	201,852.6	293,868.9	373,566.7	477,384.3	571,994.9	660,700.4
3. บริษัทประกันชีวิต	17,473.3	20,468.7	24,233.7	29,972.6	36,769.0	44,866.9	55,671.3	67,416.9	77,061.7	94,074.9	116,738.9
4. สหกรณ์การเกษตร	2,235.4	2,771.6	3,526.8	4,392.8	5,136.5	6,000.9	7,405.9	9,422.8	11,900.0	14,700.0	17,150.0
5. สหกรณ์ออมทรัพย์	16,948.6	20,814.9	26,733.4	32,540.6	38,536.0	45,890.6	63,608.5	88,191.2	112,000.0	141,100.0	181,750.0
6. บริษัทเครดิตฟองซิเอร์	2,247.6	1,989.3	1,909.8	1,790.3	1,809.7	2,489.1	3,350.2	4,637.0	4,801.6	5,358.1	6,161.6
7. ธนาคารออมสิน	81,173.4	96,897.8	105,124.1	106,377.6	111,706.0	119,219.7	130,041.1	142,086.8	156,387.8	179,160.5	205,372.2
8. ธนาคารอาคารสงเคราะห์	8,230.7	7,833.9	7,768.4	14,416.4	18,489.3	22,889.7	25,363.9	32,204.3	35,971.5	46,774.2	59,370.7
9. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	3,656.6	4,524.7	5,945.8	8,313.5	13,001.7	16,051.9	17,635.9	22,576.0	31,172.3	44,913.0	57,239.3
รวม	700,335.4	808,859.5	965,973.4	1,210,091.8	1,528,776.6	1,790,407.1	2,149,096.7	2,527,142.0	2,901,812.8	3,470,308.0	3,947,327.2

หมายเหตุ : 1. ไม่รวมการออมผ่านโง่งกับจำนำ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และสำนักงานสถิติอุตสาหกรรมขนาดย่อม

2. การออมผ่านธนาคารพาณิชย์ - Deposits
3. การออมผ่านบริษัทเงินทุน - Promissory notes
4. การออมผ่านบริษัทประกันชีวิต - Life Insurance Reserve
5. การออมผ่านสหกรณ์การเกษตรและสหกรณ์ออมทรัพย์ - Deposits and Capital funds
6. การออมผ่านบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ - Notes Payable
7. การออมผ่านธนาคารออมสิน - Deposits, Certificates
8. การออมผ่านธนาคารสงเคราะห์และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร - Deposits

ที่มา : ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 1.5 : อัตราส่วนการออมของครัวเรือนในสถาบันการเงินที่สำคัญในช่วงปี 2518 - 2539

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	อัตราส่วนการออมของครัวเรือนในแต่ละสถาบัน(เทียบกับการออมรวมของสถาบันการเงิน)								
	ธนาคารพาณิชย์ (CBS)	บริษัทเงินทุน (FCS)	ธนาคารออมสิน (SBS)	บริษัทประกันชีวิต	สหกรณ์ออมทรัพย์	รถล	รถล	อื่น ๆ	รวม (CBS + FCS + SBS) / S
2518	74.16	8.22	12.19	2.13	1.53	0.64	0.18	0.93	94.57
2519	74.00	9.03	11.85	2.15	1.29	0.55	0.33	0.80	94.88
2520	73.26	10.33	11.44	2.10	1.27	0.45	0.33	0.83	95.03
2521	70.62	13.65	10.37	2.14	1.34	0.49	0.34	1.04	94.64
2522	70.04	12.55	11.36	2.33	1.54	0.60	0.41	1.17	93.95
2523	70.57	12.63	10.40	2.33	1.59	0.55	0.67	1.26	93.60
2524	70.25	13.75	9.51	2.45	1.67	0.45	0.55	1.37	93.51
2525	70.77	13.92	8.90	2.46	1.70	0.43	0.46	1.36	93.59
2526	73.20	12.06	8.71	2.48	1.76	0.40	0.38	1.01	93.97
2527	75.40	9.28	8.76	2.55	1.88	0.38	0.99	0.76	93.44
2528	73.72	10.13	9.16	2.60	2.01	0.42	1.16	0.66	93.01

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1.5 (ต่อ) : อัตราส่วนการออมของครัวเรือนในสถาบันการเงินที่สำคัญในช่วงปี 2518 - 2539

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	อัตราส่วนการออมของครัวเรือนในแต่ละสถาบัน(เทียบกับการออมรวมของสถาบันการเงิน)								
	ธนาคารพาณิชย์ (CBS)	บริษัทเงินทุน (FCS)	ธนาคารออมสิน (SBS)	บริษัทประกันชีวิต	สหกรณ์ออมทรัพย์	ธกส	ธอส	อื่น ๆ	รวม (CBS + FCS + SBS) / S
2529	72.14	9.16	11.59	2.49	2.28	0.52	1.18	0.64	92.89
2530	72.79	8.01	11.98	2.53	2.57	0.56	0.97	0.59	92.78
2531	72.94	8.92	10.88	2.51	2.77	0.61	0.86	0.57	92.74
2532	73.35	10.30	8.80	2.47	2.69	0.69	1.19	0.51	92.45
2533	75.14	10.11	7.31	2.40	2.52	0.85	1.21	0.46	92.56
2534	74.40	11.27	6.66	2.51	2.56	0.84	1.28	0.48	92.33
2535	72.22	13.68	6.05	2.59	2.96	0.82	1.18	0.50	91.95
2536	70.71	14.78	5.62	2.67	3.49	0.90	1.28	0.55	91.11
2537	68.75	16.45	5.39	2.66	3.86	1.07	1.24	0.58	90.59
2538	68.36	16.48	5.16	2.71	4.07	1.29	1.35	0.58	90.00
2539	66.95	16.74	5.20	2.96	4.60	1.45	1.50	0.59	88.89
เฉลี่ยปี2518 - 2539	71.99	11.88	8.97	2.46	2.37	0.68	0.87	0.78	92.92

- หมายเหตุ :
- อัตราส่วนการออมของครัวเรือนหมายถึงอัตราส่วนระหว่างการออมของครัวเรือนในแต่ละสถาบันกับการออมรวมของสถาบันการเงินทุกแห่ง
 - ธกส หมายถึง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ส่วนธอส หมายถึง ธนาคารอาคารสงเคราะห์
 - การออมอื่น ๆ หมายถึง การออมผ่านบริษัทหลักทรัพย์ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า ใจรับจำนำ เป็นต้น
- ที่มา : ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย